

دنیای مندلان

پاشکوئی

کوردستان

نورگانی کومنیتی ناوەندی حیزبی دیمۆکراتی کوردستانی نێران

ژماره ۳۵۹، ۳۰۱۴۱ ریسمانی ۱۳۸۱ (۱۹ فیوریه ۲۰۰۳)

رپورتی په یامنیری "دنیای مندلان"

دربن، مندالان کان هەموو بە یەک دەنگەوە باس لە خۆشەویستی خزیان بە دنیای مندلان دەکەن و دەلین: "ھەموو سەری مانگیتک بەبىن شۆقرەمی چاودروانی دنیای مندلان دەکەن. دنیای مندلان فیبری کوردى نوسین و کوردى خویندنه وەی کردوبین. " با پینگەوە دەقى نەو پاپۆرتە لە لایەرەی ھەم زەمانی سەبارەت بە دنیای مندلان

جگەر گوشه کانی کوردستان!
سلاوتان لی بى!

حەدوتووی راپرسدوو لە
کەمپی بەنەمالە کانی سەر بە
کۆمیسیونی رادیۆ،
پەیامنیری "دنیای مندلان" و
مندالان چاوگەشە کانی نەو
کەمپە لە دەوري يەك
کۆپوونەو تا لە خۆیان بەدوپەن و
پایان سەبارەت بە دنیای مندلان

دەرپن. مندالان کان هەموو بە یەک دەنگەوە باس لە خۆشەویستی خزیان بە دنیای مندلان دەکەن و
دەلین: "ھەموو سەری مانگیتک بەبىن شۆقرەمی چاودروانی دنیای مندلان دەکەن. دنیای مندلان
فیبری کوردى نوسین و کوردى خویندنه وەی کردوبین. " با پینگەوە دەقى نەو پاپۆرتە لە لایەرەی ھەم زەمانی سەبارەت بە دنیای مندلان

رهمزی سەرکەوتەن

مندالان خۆشەویستەكان!
ئەم کاتەتاقان باش.

ھەروەک دەبىنن ژمارە ۸ی "دنیای مندلان"
يىش لە کاتى خۆى داو بە ھەول و پشتىوانىي ئىۋە
نازىزان چاپ و بلاو بۇۋە. ئىۋە خۆشەویست کە
بە ناردىتى بابەتى جۇراوجۇزۇرۇ نەقاشىيە
جوانەكانتنان "دنیای مندلان" تان دەولەتەندو
رازاوهەتر كردۇو، دەشرازم چاوهپەن تا
باپەتكەتەكانتنان لە نورە خۆيان دا بلاو بىنەوە.

خۆشەویستان! پېشۈرى ئىۋە سال تەواو
بۇوە ئىۋە ئىستا چۈونەتەوە قوتا بەخانە تا درېزە
بە خۇينىنى دەرسەكانتنان بىدەن. با لىزەدا
پرسىيارىكتان في بىكەين؟ ئىۋە دەزانىن رەھمىزى
سەرکەوتى گەورە پېاوانى وەك ئىدىسىن،
ئەنیشتىن، فلمىنگ و گاندى، دوكتور قاسملۇو...
لە چى دابۇو؟ نەو گەورە پېاوانە بۇ ئەنجامى
ھەموو کارىكە لە زىيانىان دا بەرنامەيان بۇوە بەبىن
بەرنامە هېيچ کارىكەيان تەكىدۇو. ئىستا زۇرىھى
ئىۋە ناواتەتان نەوەيە كە گەورە بۇون بىنە دوكتور،
مەھەندىس، مامۇستا، پارىزەزرو تەكتەر و...
بەلام مەرجى گەيشتن بەم حەمزە ناواتەتان نەوەيە
زەحماتىيان بۇ بىكىشىن، بەرنامەتان بۇيان ھەبى و
ھەوليان بۇ بىرى: ئەويش ھەر لە ئىستا پا.

نەوە سەروشلىيە كە ھەمووتان لە تەنيشت
خۇينىن حەزىتان لە جەموجۇل و يارى و كايە كردن
بىن و يان كاتە بەتائەكانتنان بە سەيرى فيلم و
بەرنامە تەلەفزىونى پېر بەكەنەوە. بەلام با
نەوەمان لە بىر نەچى خۇينىن و خۇينىنەوە لە
ھەموويان گەرینگەتن و مەرجى يەكمى
سەرکەوتى مەرۆف و گەيشتن بە ناواتەكانىيەتى.
كايە كردن و راپواردن و سەيرى تەلەفزىون
كەرنىش پېوپىست، بەلام بە رادە خۆى و نابى
زىيان بە خۇينىنەكتان بگەيمەن. ھەر بۇيە ئىۋە
دەبىن لە ئىستا بۇ خۇينىن، كايە كردن، راپواردن
و نەملاۋەلا چۈون بەرنامەمان ھەبى و ھەر
كارىكە لە کاتى خۆى دا بەجى بگەيمەن. ئىۋە
دەزانىن چەندە خۆشە لە كۆتايى سال دا بە
باشتىرىن شىۋە لە خۇينىن دەريچەن؟

قەلای دم دم

قەلای مىزۇویى
دەمدەم لە سەرەدەمی
شاعەببىاسى سەقەھەویدا
لەلایەن ئەمیرخانى
برادۇست لە جىوشۇقىنى
قەلایەكى كۆن بە ناوى
ئەرۇمى "كە لە
بەرزایىيە کانى ئىزىزىك بە

نَاوَايىي بىلەن ئەنیشى كە بە سەر رۇپوبارى باراندۇزدا دەرپەن دەروست كراوه.

ئەمیرخانى برادۇست با "خانى لەب زېپىن" لە گەل شاعەببىاسى سەقەھەوی نىزىكايەتى و
دۆستايەتى ھەببۇو لە شەرپىكدا كە بە لايەنگىرى لە شاعەببىاس بۇو، دەستىتىكى دەپەری و شاعەببىاس
بۇ دەلدانەوە دېزلى گەرتنى يەنچەيەكى لە زېپ بۇ درووست دەكى، ھەر بۇيە بە خانى لەب زېپىن بە¹
ناوابانگە. خانى لەب زېپىن كە ھەر باوھى بە شاعەببىاس نەبۇو قەلای دەمدەمی درووست كرد كە لە
پىنج قەلای بىنک ھاتىبۇو بىرىتى بۇون لە: ۱. قەلای نەسلى. ۲. قەلای خوارووی قەلای نەسلى. ۳. قەلای
سولوق. ۴. قەلای بۆزلىق. ۵. قەلای بورجى گەورە دەرۋازە پەزىھەلات.

لەشكىرى شاعەببىاس جەندىن جار ھېرىش دەكى بۇ سەر قەلای دەمدەم، بەلام قەلەكەيان بۇ
ناغىرىت و ماوەيەكى زۆر لە دەوري قەلای دەمەننەوە ھەتا كەسىكى خەيانەتكار شوئىنى ناوى نەو
قەلایە بە سپاى دۆزىمن دەللى و نەوانىش ناوا لە قەلای دەبىن. دوابەدۋاى نەم كارە خەلکى نىيۇ قەلای
سپاى خانى لەب زېپىن بىن ناوى شارىپيان بۇ دېنلى. بەلام خانى لەب زېپىن تەسلىم نابىن و بۇ ئەوەي
قەلەكە نەكەۋىتە دەست دۆزىمن، قەلەكە دەنەتەتىنەتەمە.

* بىرادۇست ناوى ئىزىزىك كە يەشىنەكىان لە بۆزىداي شارى ورمن و يەشىكى دېكەيان لە بۆزەلەتى تۈركىيە باکورىي
* سولوق و شەيدە كى نازىزىيە بە واتا شوئىنەك كە ناوى ئىزىدا شەنبار دەكىن.

* بۆزاق و شەيدە كى نازىزىيە بە واتا شوئىنەك كۆكەنەرەي بەغىر "چالە بەغىر".

ریویش کوته بیرکردنده و گوتشی نم قسانه هی خوت نین، له همر کوئیده کن قشقفره فیتری کردوی، نه گهر نه صرم تزلهی لئن ده که ممهوده. ریوی کلکی نایه نیتو پای و دور و ریا ش زور به لق لق شقمره زیر و شده نده گیز و خوش باو دری، ثا خر ریوی کمی ده تواني به دهستی خالی شه و چناره زلامه بی پیتهدوه؟ نه گدر نام جاره هاتمه بی پیتی بلن نه گهر عورزه و توانات هدیه بی پیجده، بزانه بشم دندوکه کم شه و چاوائد ده دنیم یان نا؟

ماویهیک گوزه راو لق لق دووباره کر که ده توتمه ده جوچکه هه لیتا و گهوره بسون و له ناکا و سرو که لله مام ریوی پیدا بسون و دهستی کرد به ته کاندانی چناره که. نام جاره حاجی لق لق به بی هیچ ترسیک و به نازابیه و هاته سر لق داره که و گوتشی نمی گهرقل نه گدر عورزه دهیه بی پیجده، بزانه بشم دندوکه کم چاواه کانت ده دنیم یا نامی ره قلی گه رقل برق گوم به.

وهر گیر او له فولکلور

لدق لهق نه زانیش گوتشی: مهیره، جوچکه که کت ده دمن! ریویش گوتشی باشه. لدق لدق جوچکه که کت برق هاویشته خواری. ریویش خواری و سدریکی برق سوره اندو گوتشی ثای زور تال بسو، ده نکنی ترم برق بهاوه خواری. یه کی تریشی برق هاویشته خواری و شدیشی خوارد و دوباره گوتشی نه مدهش تال بسو. یه جزره لدق لدق ته اوی جوچکه کانی هاویشته خواری، ریوی خواردنی و له کوز لدق لدق و دار چناره که برقه.

دو سین روز گوزه راو، لدق لدق زور خه مین و پدرؤش بسو. له سر لقی داری هه لیشا بوو، شقمره شه برق لای و گوتشی چیه برق وا پدرؤشی؟ ج رووی داوه؟ لدق لدق شقمره شه اوی بدهمه رهاته که که برق گیزایه وو و شقمره زیر و وریا ش زور به لق لق پینکه نی و گوتشی: برق شده نده گیز و خوش باو دری، شا خر ریوی کمی ده تواني به دهستی خالی شه و چناره زلامه بی پیتهدوه؟ نه گدر نام جاره هاتمه بی پیتی بلن نه گهر عورزه و توانات هدیه بی پیجده، بزانه بشم دندوکه کم شه و چاوائد ده دنیم یان نا؟

ماویهیک گوزه راو لق لق دووباره کر که ده توتمه ده جوچکه هه لیتا و گهوره بسون و له ناکا و سرو که لله مام ریوی پیدا بسون و دهستی کرد به ته کاندانی چناره که. نام جاره حاجی لق لق به بی هیچ ترسیک و به نازابیه و هاته سر لق داره که و گوتشی نمی گهرقل نه گدر عورزه دهیه بی پیجده، بزانه بشم دندوکه کم چاواه کانت ده دنیم یا نامی ره قلی گه رقل برق گوم به.

لری فیتلە بازو

حاجی لهق نه زان

شهریف فهلاح

له لای کانی و ناویکو لم سمر چناریک، حاجی لهق لدقیک هیلانه ساز کرد بسو و چوار جوچکه هم بسو. روزنیک ریویی به فیتلباذه که له برسان پیچی له خوی داو به بن چناره که دا تیبیری و سمری هه لیشا و چاوی به هیلانه لدق لق که و گوتشی نیستا جوچکه کانی لق لق که ده بسون و دهیت فیلیکی ساز گهوره بسون و دهیت فیلیکی ساز بکم دانه دانهیان له چنگی لق لق لقی دریتنم. توزی راما و له پر باوهشی به کوتهی چناره که دا کرد و توند توند شه کاندیده، لدو کاتدا لدق لدق که ریشتبیو برق جوچکه کانی کولله بیتی، گه رایه وو و ریوی دیت و پیتی گوت چیه مام ریوی چت دهی، برق تمو چناره ده شه کیتیه وو؟

ریویش گوتشی: نام داره هی مالی باوکمه و نیستا مالی بام ماله که دیان رهو خاره و نه منیش هاتوم نام چناره بیرمه و بیوان بیمه.

لدق لدق نه زانیش که وته لاین و پارانمه له ریوی و گوتشی برق خاتری خوا مهیرده، ناخر شه من جوچکه کانم هیشتا منالن و بتمن ناگویزیته وو.

ریوی که دلیا بسو لق لق لدق جوچکه همیه لم سر کاره که ده سورت بسو و لق لقیش هدر ده پایه وو.

ریویش گوتشی: باشه چیم پن ده دهی تا نهیم.

په یکه ریکی جوان له بله ره رگای دووکان

په یکه

بوودو جلیان

له بدر

کردووه، دهستی کرد به پیتکنه نین و سعیینکی گلیننه کرد، گلاره له ته نیشت دایکی دا خوی شارده وه برق دهاته خوار.

دباری: گلینه و گلاره

نوستاد ره همانی

لیبوردنی لی یکه!

گلاره به پدله چووه بمه دهی

پیاووه که و پیتی وت: بیبوره خاله

گیان، نه مزانی، گلاره چهند جاری

نم و شهیه دووباره کردووه، بدلام

پیاووه که هم و دامن ندایه وه، له

په کابرای دوکاندار هات به یمه

دهست پیاووه که هه لگرت و

گلاره وت: نمه برق خوت کیشا

بردی به ژورده،

بهو پیاووه، خیرا برق داوه

گلاره که برق ده کهوت نمه

نامه و بابه‌تی ئەم ئازیزانەمان

بە دست گەیشتۇون

شماره سالخى، هەزىز مەنگۈرى، يەعقوب شەھىددىزادە، پەياس سالخى، رۇوناك شاباپازى، چنور جەعفەرى، ئەزىز شىيختى، ئاوىسەر شىيختى، تەوار ئەبرۇوزەنى، دىمەن قەلائى.

مهەتلەپ بۆ مندازان

ئەمن چىم؟

- ۱- سەورىم لە مەزرا، رەش لە بازار، سەورىم لە مالان، بۇن و عەترىشىم وېنهى ھەللان.
- ۲- دوowanم دەزقى، سىيانم دەلەقى، چوارم دەچەقى، دووانم دەلەقى.
- ۳- مامىڭم ھەيە لە دەشتى، سىوسن تىرى لە پشتى.
- ۴- سىاقەي سامال، ھەورى فەرەنتى، دووجام لە ئاۋى، ھەرىيەك لە پەنتى.
- ۵- گىرده خىرەتلىكى گياوردىله.

ولامى مەتەلەكائى ژمارە ۷

- ۱- رېواس - ۲- مەرۆف - ۳- زار - ۴- بوق
- ئەم ئازیزانەش ولامى مەتەلەكائىي
بە درووستى بۆ ناردىبۇوېنەوه:
- ئەزىز مادى، شۇرۇش رانسۇرى، خاوهن قادرزادە، چىمىن
مەنىشى.

رېڭىاي گۆل بىدۇزەوه

قىسىمە خوش بۇ پېيگەنین

مامۆستا: كى دەزانى قازاخبىي گىزىر چىيە؟

قوتابىي: گىزىر بۆ سۆماي چاوشى.

مامۆستا: بىرى چۈنت زانى؟

قوتابىي: لەبىر ئەودى كەس تا ئىستا كەروىشىكى بە چاولىكەوە نەدىوە.

گىيارەتك سەداقەت

باب: كورم ئەمن ناخرى لە حەييفى تۆ دەمرم

كور: بۆ بابە گىيان؟

باب: ھەر كە تۆ بەدەپىرى و بىزۇزى دەكىمى من مۇويىھە كى سەرم سېسى دەبىي

كور: جا خۇ بابە من قەدە بە قەدت تۆ بىزۇزىم نەكىدە.

باب: رۆلە جا كوا من بىزۇزم.

كور: چاو لەسىرىي بَاپىيەم كە مۇوي رەش لە سەرىدا نەماواه.

سېرىوان قەھۋى يەنچە

جارىيەك مامۆستا بە قوتاپىيەكائى دەلىي وېنەي قەتارىتكم بۆ بىكىشىنەوه.
پاش ماۋەيدىك دەچىتە لاي قوتاپىيەكى دەلىي كوا وېنەي قەتارەكەدى تۆ؟
تەۋىش دەلىي مامۆستا باوەر بىكە زۆر چاودەپوان بورو، نەھاتى بۆيە ھەر ئىستا رۆيىشت.

بىستۇون رووحانى

رەنگى بىكە

نهققاشی یه کانتان له "دنیای مندالان" دا

پیروزد یەعمازانی

سیاوهش شیریف

نازین میھرپەدرود

شامین

شلیل وەزیس

هلهل قادری (زەمادی)

زانیار شامزادن

دەلان - مەھاباد

هانا مەنكۈرى

چىمار مەناف

نۇونى یەعمازانی

دانیا - مەھاباد

تۇوار درەۋوش

ھەنگاوا ئاكۆ

زینلە ئەحمدەدى

كتېخانەي دەختىلى
www.takri.org

حدىسان خىڭكائى

دیزمه شان کو حبامه
به لافزکه ب نافی " دنیا
مندان" بو زاروکان
دفشهینه .
نهام دواین گسه که
دیدوتینم، نهمام تا یستا
دوسی بابهتی و درگیراوته
سهر زمانی کوردي و له
دنیا منداندا بلاد
بووندهوه . لیسی ده پرسم
نهام گیان نارهزووت چیه ؟
نهویش دله شاواتم نهودیه
که گهوره بیوم بیمه
موهنه ندیس و بچمه لای دایه
گهوره له مهه باد .
نامهوى به جهیان بیلم ،
به لام تو نای مانهود نیه ،
نارهزووه کانیان چه نده
ساده و ساکارو خوشیان چه نده
بی خدوشین . دیتنی
دایه گهوره و بابه گهوره و ،
پورو مام و خرم و
که س و قومار له گمل
هاوته مهنه کانیان تابلیتی
ساده و ساکارن به لام بو شهوان
بیوتیه تا که نه اوت و
خوزیابه کی گهوره و دووره
ده دست . دووسی و نیمیان
له گمل ده گرم و له کاتیک دا
هدولم ده دا ندیلم پدی به
شالوزی ده رونم بهرن ،
به خوشیمه و بدره و مالیه ریتم
که دنهوه .

راپورتی په یامنی

لەمیز بسو دەمەویست
لەگەل مندالانی بنه ماڵە کانی
سەر بە کۆمیسیونی پادیو
دانیشمو و لەگەل خۆیان
سەبارەت بە خۆیان و گۆڤارە
خنجیلانەکەیان، "دینای
مندالان" بدویم. کاتی
وادەمان داناو لەدەوری یەك
کۆبویتەوە، بەرەورووی
کۆملەتیک مندالا بۇمەوە
کەبۇ ساتىتكىز بىزە لە لیتویان
دۇور تەددەکەوەتەوە. سەروپىنى
قسەیان "دینای مندالان"
بۇو. لە سېچوان دەپرسىم بۆ
تەھەندە دینای مندالان
خۆش دەوی؟
بەرپو خوشىيەوە دەلىي: ئاخىر
شى خۆمانى تى دا بلاز
دەبىتەوەو ھى خۆمانە.
کوردىشمان فيئر دەكى. من
تىستا فيئرى كوردى نووسىنۇ
خۆيندەتەوە بۇوم. پۇو دەکەمە
گىرىنگو دەلىم شەتى تۆچى
گولەكەم؟ شەویش دەلىي من
پۇورم دینای مندالان بۆ
دەخوتىتەوە. ئاخىمن
ھىشتا نەچۈو مەتە قوتا باخانە
خۆيندەتە نازامىم. دەلىم
گىرىنگ گىان ج تاواتىكت
ھەمە؟ بېرىك رادەجەستى و
دوايى دەلىي: بىريا دەچۈونىدە
مالى مامىم لە مەھابايد. بىزە
لە لیسو دۇور دەکەۋىتەوە.
بۇئەتەدە لە بىرىي بەرمەوە
پۇو دەکەمە ئاكام و دەلىم:
ئاكام گىان تائىستا شت بۆ
دینای مندالان ناردەوە؟ بە

راوهستاوه لە راستەوە بۆ چەپ:
چەپىكا - رۆزان - گولجىيان - نەمام.
دانىشقاوون لە راستەوە بۆ چەپ:
سروشت - سپىان - ئارام.

رایورتی یه یامنیری دنیای مندان

روهستاوه له راستهوه بُو چهپ: روئیکا - ناکام - گرینگ - سیروان -
نا - پُرمان - گوچیان - نهمام.
دانیشتووان له راستهوه بُو چهپ: ههورامان - ئالان - کاشمه - ئاران
روشت - سیبان - ئارام

له میز بسو دمه ویست
له گهل مندالانی بنده ماله کانی
سهر به کومیسیونی را دیو
دانیشمو له گهل خزیان
سمبارهت به خزیان و گوشاره
خنجیلانه کهیان، "دنیای
مندالان" بدويیم. کاتی
واده مان دانا و نهدوری یمه
کو بوینه وه، بره درو روی
کزمیلیک مندال بو مسنه وه
کمب ساتیک بزه له لیوبیان
دور نهد که وته وه. سه روپنی
قسیان "دنیای مندالان"
بوو. له سیروان ده پرسم بو
ته ونه دنیای مندالان
وش ده وی؟
به رو خوشی به وه ده لی: تا خر
شتی خزمانی تی دا بلازو
ده بیته وه هی خومانه.
کوردیشمان فیر ده کا. من
تیستا فیری کوردی نووسینو
خویندنه وه بوم. رو ده که مه
گرینگو ده لیم شهی تو چی
گوله کدم؟ ندویش ده لی من
پسورم دنیای مندالان بو
ده خوینیتیه وه. تا خر من
هیشتا نچو ومه قوتا بخانه و
خویندنه وه نازانم. ده لیم
گرینگ گیان ج تاواییکت
هه وی؟ بریک راده وه ستی و
دوا بی ده لی: بربا ده چو بوینه وه
مالی مامم له مه هاباد. بزه
له لیوی دور ده که وته وه.
بئنه وهی له بیری بدر مسنه وه
پرو ده که مه ثا کام و ده لیم:
ثا کام گیان تاوایستا شت بو
دنیای مندالان ناردوه؟ به

یعنی "دنباله"!

اپولی دو و همه می سده رہتا ہے

من قوقابی دلپاکم

زیست و زیندگو و چالاک	من قوتایی دلپاکم
چراو بون و برامن	گشت قوتاییان برامن
دهیکم به خوچهی یه خهم	ئەرکەکاتم ریک دەخلم
خاک دەھینمە پیکەنین	بە هیزى میشکى زانین
دەپاریزم لە تىلان	كەلول و پەھلى هەۋالان
دادەنیشم بە ئەدەب	ھەر دەم دەچم بۇ مەكتەب
	سۈوما ھەقىمىزداھ، بۇلى شەھىمى سەھرەتايى سەھرجاوه: ھەتكى

وَرْدَمْ كِهْلَوْل

پر توله‌یه هوش و بیرم	روله‌ی کوردم، شیری زیرم
نیشتمان لی بستینی	دوزمنی در قمت ناتوانی
رسی پیروزی شه‌هیدانه	ریگم ریگای تیکوشانه
هیرشم پر له نه عرفته	خوّلی خاکم به قیمه‌ته
خاوند سوز و بیرو سه‌فام	ودک باو بایپری به وهقام

٢٥٣

هارپی بازنه و پرگاله	قهله مکه م جهند ساله
له قوتباخانه و ماله	له گلهن کتیب و دقتهر
و دک مامؤستا نه مدوبنی	وشوهی جوان نهنه خشین
به فت بیرون رام نه هنر	هه تایله لمه ڈینمدا

لینک: www.ejournals.net

نیشتمان

پیشکشہ به مندالله بی نازه
کورده تیرانیه تواواره کانی
نوردوگای رومادی
نیشتمان که م جوانه
هه وارگهی دلیرانه
له چاوم خوشتر دهوی
کیبوو دهشت و شارو دی
زاوی دهوابی بیماراه
ش رابی دهستی یاره
نادهی و هرن من لان
خوین شیرین، کوره کالان
با بچینه سهر لو تکهی شاخ
را وستین به رزه ده م اخ
به دهنگی به رز هاوار که مین
کور دستانهان پ زگار که مین
عارف عهزیزی ابرومادی

عارف عهذیتی از و مادی

كِتَابُ

+ بکهین هیندی گفتوجو	+ تو وهره هاپری سه رکو
. هاپری باشین من و تو	+ دهنکن گهنمو دهنکن جو
. هم بژی مندالی زیر	+ یهک همنارو دوو همنجیز
. هرگیز ناکهین شره جون	+ پیروزه داری زهیت وون
. میوه به برهمه دههینن	+ درهخت و گول ده پریین
. یا ماموستاو ئەندازیار	+ حمز ده کم ببمه نؤژدار
. مائی منه و هی توشه	+ قوتا بخانه زور خوش
. رهندی زیره کی پوله	+ دوو کیشکه و سئی ریشوله
. هرگیز ناکم تەقەتقەق	+ سئی شەھین و چوار لەق لەق
. هر بژین بابه و دایه	+ قىسم وەکوو گول وايد
. منیش گولت بۇ دېنیم	+ کۆشش ده کم دە خوييتم
. بە سەرىيەستى و ئازادى	+ ئىتەپ زەپ بە شادى
. تىنده كۈشىن بىن و جان	+ بۇ خەزمەتى نىشتمان

محمد مهدی داریانس (کوچک)

9

نم شیعردم
ده فتمندی
دوویه کانی باوکم هدلیواردوه
ک دیاریمهک پیشکهشی دنیای
ندلانی ده کم.)
ثیوارههک
خور مانی گرت
خوی هاویشه ناو گول وان
پولن نهستیره ریش سپی
له دووی هاتن بیبهنهوه
خور بیی وتن:
گهلي دوستان
دهلیم گهريین
با بیینم
تاهه شهويکي کوردستان
نهزین خوشکهلام

بُلْ تھے دنیاہ مہداللّٰہ

دُوستی یاسام

پاکم و کوکو گولی گمش	به جلویه رگو به لمهش
قوتابی یه کم زور و ریا	گری ده گرم له ماموتا
همست و بیرون روونا کمه	دل تو ده رومم پاکمه
سارکه و تنه صد بستم	دوستی یاساو زانستم

سروشت مووساپور ایوانی دووههمن سهرهنای - قوتابخانهی ٹاززادی

دراویسی با خیلکی سیو

مالی به فرین دراویسی با خیلکی سیو، روزیکیان دایکی به فرین، به فرینی برد بتو باخه کدو له باخه وانه پیره که نیزنسی بتو و هرگرت له نیتو باخه کده دا بگمربی و سهیران بکا. به فرین نه و روزه زور خوشحال ببو. به لام نیواره دیتی خاله نه حمه دی باخه وان به مقهستیکی گهوره خدربیکه پرچسی داره کان قوله ده کاتمه. به فرین داره کانی پن گوناخ بسو. چوو به خاله نه حمه دی گوت؛ وايان لی تمه که نهوانیش و دک من پیتیان خوش قویان دریڑ بین. خاله نه حمه دی باخه وان پیکنه نی و داهاته وو به فرینی ماج کردو گوشی؛ به فرین گیان نمو دارانه بتو ژیانی نیمه زور به که لکن. میوه و

سیپه رو کاغه زمان دده دنی و هموا که مان بتو خاوین ده که نه وو، به لام بتو نه وو که همر وا جوان بیتین ده بن جار جار لقمه دریڑ و زرد هه لگه راوه کانیان هه لپاچین، دهنا ناوا جوان نامیتین. به فرین شمو له جی دا بیری له قسه کانی خاله نه حمه دی باخه وان دده کرده وو، نه و فیر ببwoo دار زور به سووده و میوه و سیپه رو کاغه زمان ده داتن و همو امان بتو خاوین ده کاتمه وو و دوایه ش فیر ببwoo که همر شتیک بزار نه کدری و خراپه کانی له چاکه کانی جوی نه کردری تمه تووشی شکست و بن که لکی دن.

خالی خانی

چی ده گه پتن. و تیان هاتووین له لای همر من، بتو گوشتی مانگای پیریزین. گوتی بمس بکن لم جوره قسان، دهنا پسی و دگیرم گیچملاو باسان. گورگه کان هه لاتن و به خاله موسما نه وهستان.

دباری: هه لاله عهدوللاهی

شیری زورداد

له دارستانیکی چروپیدا شیریک فرمانه وایی ده کرد. شیر سوئنانی نه و لیزه واره ببو هیچ گیانله بمریک بتو نمبوو قسه له قسمی دا بکاتمه. همه مو ده ببو فرمانه کانی شیری به هیتزیان به نه نجام گهیاندبا. شیر ماوهیده کی زور ده سه لاتدار ببوو به هیچ شیوه یهک ثاماھ نه ببو واز له زورداری بیتی.

روزیکیان گورگ، گوئی دریڑ و سه گی چوون بتو لای. دايان لین کرد چی دیکه فرمانه وایی نه کاو گیانله بمرانی دارستان نازار نه دا. بدلام شیر له و دلا دا گوتی؛ من به هیتزیون گیانله بمری دارستانه و ههر بتو خوشم ده بسی برپیار بدهم. چونکه نیو له من لاوازترن، بزنان نیه قسه بکهن. سه رنه نجام روزیک راوجی یهک رنگای که وته ناو دارستان. راوجی خربیکی راو ببو. نه و چاوی پرپیسووه که رویشکیک و ده یهه ویست راوجی بکا. شیری به هیتزیش به ته مای نه و نیچه زیره چهوره ببو. ته که کاتدا بسو. همر راوجی و پدلاماری شیر بتو سدر که رویشکه که له یهک کاتدا بسو. همر بزیه راوجی له جیاتی نه وهی که رویشک راو بکا، شیری راو کرد.

شیر ده می پیلکدا داو همناسی نه دا. شیر کوتایی به ژیانی هات؛ ده سه لات و زورداریشی کوتایی پن هات. گیانله بمرانی دارستان له ژیز دهستی هاتنه درو زیانیکی پر له کامه رانی و ناسووده بیان بردہ سدر. گوله گمشه کان!

باب و بایرانمان گوتوبویانه؛ هدر زالمه زه والیکی همیه. هه رچه ند راوجی بتو راوی شیر نه چووبوو، به لام شیر به دهستی ناده میزاد گیانی له دهست دا.

بیوار

بهیتی خاله موسما

روزیک له روزان هه ور و هه لای ببو، نزره گارانی خاله موسما ببو. خاله موسما چوو بتو هدر دن، قوونی دا سدر بمردی. هینندی پی نه چوو لمولاده هاتن دوو گورگی ده لوسه لوسه، و تیان سلام و عدلیک تهی خاله موسما. و تی عدلیکوم بین غیره تهی بین ناموسه له کوئ را هاتونون لم

دەولەمەند دەبۇرى كە دەتتوانى تا كۆتايىي تەممەنت بە ئاسوسودىيى بىزى. راوجى بە بىستىنى شەقسىيە نارەھەت بۇوو بە هەر دوو دەست بە سەرى خۇزىدا داو وەتى: ئاي چم كىردى؟ من بىن عەقللىرىن پىساوى يۈزگارم. بالندە كە بە دەنگىكى بەرپىتىكەنلى و وەتى: توپۋە مەبە، مەگەر قەولت نەدا كە پەندە كانى من بە كار بىتنى؟ راوجى بە سەرسوپۇر مانەوه و وەتى: با وابۇو! بالندە وەتى: مەگەر قەولت نەدا كە بۆشىتىك كە لە دەستت چووه ھەرچەندە بەنرخىش بىن بەداخ نەسى؟ راوجى و وەتى: با وابۇو! بالندە وەتى: مەگەر قەولت نەدا قىسىيەكت كە بىست ھەتا باش بىرى لى ئەكمىيەوه دەليسا نەبى كە داھىنە بېرى ئەنەكى؟ راوجى و وەتى: با وابۇو! بالندە وەتى: نەي بۆچى بىن شەودى بىر لە راست بۇونى قىسىيە من بىكەيەوه پاشان بۆچى بىن شەودى بىر لە راست بۇونى قىسىيە من بىكەيەوه بېرات بىن كەردى؟ من خۆم كەمەتكە لە هيلىكە گەورە تەرم چۈن دوو تەلماس كە هەر يەكىن كيان لە هيلىكەيدك گەورە تەرن لە سکمدا جىن دېيىتەوه؟ راوجى زانى كە بالندە كە راست دەكا، ھاوارى كرد: نەي بالندە بچووكە كە بېھەخشە من ھەلەم كرد. پەندى سىتەھەممەت بىنلىق. بالندە وەتى: نَا نەي راوجى، كەسىتكە كە لە دوو پەندان ھىچ فېتەر نەبن لە پەندى سىتەھەمېش ھىچ فېتەر نابى. داۋىي لە شەقىي بالىداو فېرى و لەيدر چاوى راوجى دەن بۇو.

راوجى نەزان و باتىھەزانا

وەرگىزمان
لە
فارسى بەوه:
هانا ورپا
پەزىز
پىنجەمى
سەرتەتابى

كتىپسىن "شكارچى نادان و پىندە عدانى لە نۇوسىپىن "عطاالله اشرف الكتابى"

بۆزىتكە لە بۆزىان لە دىيەكدا پىساۋىلەك دەزىيا كە لە پىتىگاي راواكىردنەوە زىيانى بەسەر دەبرە. بۆزىتكە بەنزايزى راوازىزى دارستانىتىكەوە. لە نىتو دارەكانى دارستان تەپكىيەكى دانادەر لە دارستان ھاتە دەردوه. سەعاتىتكە دوايىھ چىروووه بۆز دارستان. ھيوادار بۇو كە بالندەيەكى زۆر بە تەپكەكىيەوه بۇوين. بىلام تەنبا بالندەيەك بچووكى لە تەپكەكەدا دى، بالندەيەك بچووكىت لە چۆلەكىيەك. راوجى بەكە بالندە كەنلى گىرت و تەپكەكە كەنلى كۆزكەردوه. ويسىتى بالندە كە بخاتە كىسەيدك كە پىتى بۇو. دەستى بۆ كىسەكە بىر، لە پە بالندە بچووكە كە چاوى لە پىياوه راواچىيەكە كە كەردو گۇتى: نەي راوجى! من شەوەندە بچووكى كە گۆشتە كەدى من تەنانەت بەشى خۇراڭى مندالىتىك ناكا. نە جوانم نە دەنگىشە خىشە و تۆناتوانى بشم فرۇشى. شازادم بکە لە بىرامىبىردا سىن پەندت پىن دەلىم. شۇ سىن پەندە ھەرچەندە بىن بەنرخىش بىن، لە

ئالبومى دنىي مەندالان

سۇما نېرەھىمى

ھەزىر قادرپۇور

تروسکە كەرىمى

ريكان فەھمى

سۇما شەرىفزادە

ئاوات گولپەسەندى